

GATUNEK LIRYCZNY	AUTOR	TYTUŁ	FRAGMENT TEKSTU	STAN DUCHA, EMOCJE UKAZANE W TEKŚCIE	CHARAKTERYSTYCZNE CECHY GATUNKU
ODA	Adam Mickiewicz	<i>Oda do młodości</i>	<i>Bez serc, bez ducha, to szkieletów ludy; Młodości! dodaj mi skrzydła!</i>	gorliwość	charakteryzuje się wzniosłością tematu i stylu, sławi ideę, wydarzenie lub czas; często zbiorowy podmiot wypowiedzi
FRASZKA	Jan Kochanowski	<i>Na zdrowie</i>	<i>Szlachetne zdrowie, Nikt się nie dowie, Jako smakujesz, Aż się zepsujesz.</i>	pogodna refleksyjność	utwór poetycki niewielkich rozmiarów, zwykle żartobliwy, oparty na zabawnym pomysle, z celnie sformułowaną puentą
HYMN	Juliusz Słowacki	<i>Hymn</i> lub <i>Smutno mi Boże</i>	<i>Smutno mi, Boże! – Dla mnie na zachodzie Rozlałeś tęczę blasków promienistą;</i>	smutek, nostalgia	uroczysta pieśń pochwalna, przeważnie na cześć Boga, wielkich idei lub wartości, dominuje patetyczny ton, występuje apostrofa
TREN	Jan Kochanowski	<i>Tren V</i>	<i>Jako oliwka mała pod wysokim sadem Idzie z ziemie ku górze macierzyńskim śladem,</i>	tęsknota, żal	utwór o charakterze żałobnym (liryka funeralna, pogrzebowa), poświęcony osobie zmarłej, wyrażający smutek, żal i ból
PSALM	Dawid	<i>Psalms 23</i>	<i>Pan jest moim pasterzem, nie brak mi niczego. Pozwala mi leżeć na zielonych pastwiskach.</i>	uwielbienie	liryczna pieśń o charakterze modlitwy, wywodząca się z literatury hebrajskiej
ELEGIA	Krzysztof Kamil Baczyński	<i>Elegia o chłopcu polskim</i>	<i>Oddzielili cię, syneczku, od snów, co jak motyl drżą, haftowali cię, syneczku, smutne oczy rudą krwią,</i>	smutek, ból, żal	utwór liryczny o smutnym nastroju, wyrażający ból i smutek ogólnoludzki, zawierający refleksje na temat nieszczęścia; gatunek pokrewny hymnowi
SONET	Francesco Petrarca	<i>90. sonet do Laury</i>	<i>Były to włosy złote, rozpuszczone/ W tysiącu słodkich loków, krętych, jasnych,/ Światło wspaniałe drgało rozlśnione / w oczach przepięknych, które dziś przygasty/*</i>	podziw, fascynacja, zauroczenie	utwór liryczny o bardzo charakterystycznej budowie, składający się z dwóch części – opisowej (tutaj są dwie strofy 4. wersowe) i refleksyjnej (dwie strofy 3. wersowe)

* W tym fragmencie koniec wersu oznaczono graficznie „/”. To bardzo ważne w kontekście gatunku.